

Toespraak van Koningin Máxima bij het symposium 10 jaar Wijzer in geldzaken

Ridderzaal, Den Haag | 21-06-2018

Dames en heren,

Samen vieren wij vandaag dat Wijzer in geldzaken tien jaar bestaat. Dat doen we op een bijzondere plek. De Ridderzaal is een van de meest herkenbare gebouwen van Nederland, midden in het regeringscentrum. Maar vroeger was dit gebouw een overdekte markthal. Het is ook een tijdje een loterij-zaal geweest...

De geschiedenis van deze plek is dus nauw verweven met geldzaken. Wat je noemt: een passende locatie! U vertegenwoordigt heel veel verschillende organisaties, bedrijven en overheden. De diversiteit is groot. Maar toch delen wij allemaal één overtuiging.

Ieder mens verdient een toekomst zonder angst en stress. Ieder mens verdient kansen om verder te komen in het leven. En daarvoor is het nodig dat ieder mens beschikt over financiële vaardigheden. Wie verantwoord met geld kan omgaan, heeft méér greep op zijn eigen toekomst.

Alles wat Wijzer in geldzaken doet, draait dus om mensen en hun levensgeluk. De afgelopen tien jaar heeft U als 'Wijzer in geldzaken-community' heel veel tot stand gebracht. Ik ben er trots op als erevoorzitter sinds 2010 betrokken te zijn geweest bij dit werk.

De lijst is lang:

- Lesmateriaal voor het primair en voortgezet onderwijs.
- De Week van het geld.
- De Pensioen3daagse.
- De monitor Financieel Gedrag.
- Een website met praktische hulp voor mensen in alle levensfasen.
- Samenwerking met universiteiten om te bepalen hoe we verantwoord financieel gedrag het best kunnen bevorderen.
- Enzovoort enzovoort.

Al die inspanningen helpen. Er zijn veel positieve trends te noemen.

- 82 procent van de leraren besteedt ook buiten de Week van het geld aandacht aan het leren omgaan met geld.
- De financiële vaardigheden van leerlingen worden groter door lessen op school, zo blijkt uit onderzoek.
- En bijna de helft van de 55-plussers verdiept zich in zijn pensioen tijdens de Pensioen3daagse.

Dit zijn goede ontwikkelingen, waar wij trots op mogen zijn. Maar betekent dit nu dat we klaar zijn? Nee, ik ben bang van niet. U kent me als iemand die altijd kansen voor verdere verbetering ziet, dus dit komt vast niet als een verrassing...

De ontwikkelingen gaan zó snel. Toen Wijzer in geldzaken begon, in 2008, had bijna niemand nog een iPhone en was contactloos betalen nog toekomstmuziek. Sindsdien is het aantal webwinkels verzesvoudigd. We kunnen 24 uur per dag wereldwijd winkelen. Er komen ook steeds meer manieren om altijd en overal handig te betalen. Kinderen groeien niet meer op met een spaarvarken, maar met pinpas en betaal-app. Geld wordt steeds minder 'tastbaar'.

Er komen ook steeds meer financiële producten voor mensen die willen sparen, beleggen of een verzekering willen afsluiten. De financiële roboadviseur doet zijn intrede, waardoor persoonlijk advies voor meer mensen bereikbaar wordt. Deze innovaties bieden heel veel kansen, maar er zijn ook zorgen, bijvoorbeeld over privacy en veiligheid. Bovendien is niet iedereen even handig met digitale middelen.

Niet alleen de techniek, maar ook onze samenleving verandert. Er komt steeds meer flexibel werk. Van mensen wordt gevraagd om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun inkomen en levensloop. Mensen die minder zelfredzaam zijn, kunnen hierdoor in de knel komen. Het risico is dat er een tweedeling ontstaat.

Uit het PISA-onderzoek dat in 2017 werd gepubliceerd, bleek dat deze tweedeling al op jonge leeftijd dreigt. 15-jarigen uit kwetsbare gezinnen scoren lager op financiële vaardigheden. Terwijl zij deze vaardigheden juist zo nodig hebben! Eén op de drie mensen heeft niet voldoende geld achter de hand om een tegenvaller op te vangen. Elk jaar melden zich nog steeds 90.000 nieuwe mensen bij de schuldhulpverlening.

Ik heb grote bewondering voor de inzet van professionals en vrijwilligers die mensen met schulden helpen. Maar laten we vooral ook doorgaan met ons werk om te voorkomen dat mensen financiële problemen krijgen! Een daar hebben we echt iedereen bij nodig. Het werk van Wijzer in geldzaken is nog niet klaar!

Banken en andere financiële dienstverleners kunnen helpen door het financieel welzijn van de klant tot uitgangspunt te nemen. Daar is iedereen, óók de bank, bij gebaat. Zorg bijvoorbeeld dat het gemakkelijker wordt om een buffertje op te bouwen. Dat kan bijna automatisch gaan. Bijvoorbeeld: sparen met je pinpas, waarbij gepinde bedragen naar boven worden afgerond. Het 'wisselgeld' komt op een spaarrekening. Zo groeit je buffer met iedere boodschap.

Werkgevers kunnen helpen door alert te zijn op de financiële veerkracht van hun mensen. De fysieke fitheid op de werkvloer krijgt terecht steeds meer aandacht. Maar hoe zit het met de 'financiële fitheid'? Ook die verdient aandacht! Financiële problemen leveren heel veel stress op. En dat is nog niet alles: een werknemer met geldproblemen kost een werkgever gemiddeld 13.000 euro aan ziekteverzuim, productiviteitsverlies en kosten van loonbeslag! Dus tijd om ook aan de financiële fitheid aandacht te besteden.

Ook de overheid kan helpen, door regels en formulieren zo simpel mogelijk te houden. Een mooi voorbeeld zijn de nieuwe regels voor de verdeling van het pensioen na een scheiding. Dat gaat voortaan automatisch. Het onderwijs blijft enorm belangrijk. Laten we zorgen dat jonge mensen structureel financiële vaardigheden leren op school. Niet alleen de theorie, maar ook de praktijk. Natuurlijk hebben we daar de ouders heel hard bij nodig, want een goede financiële educatie begint thuis.

Tien jaar Wijzer in geldzaken en nog steeds heel veel te doen! Ons werk gaat door! Dat kan ook niet anders met een samenleving die zo snel verandert. Maar vandaag mogen we ook best heel even stilstaan bij alle geweldige dingen die al zijn gebeurd. Als erevoorzitter wil U allemaal heel hartelijk danken voor Uw inzet en Uw creativiteit. U doet fantastisch werk. Uiteindelijk gaat Wijzer in geldzaken niet om financiën, maar om mensen en hun toekomst. Ik hoop dat we de komende jaren op U mogen blijven rekenen!

Dank U wel.